

Sofia Sjöblom
Säkerhets- och
beredskapsfunktionen

Datum: Uppdateras av D2
Dnr: **3.4.1-2025-058807**

Skyddsnivå: (K0) Ingen/låg

Yttrande över remissen SOU 2025:68 Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap (Dnr 3.4.1-2025-058807) *(avsändarens dnr KN2025/01289)*

Sammanfattning

Läkemedelsverket instämmer i utredningens förslag om F-avtal m.m..

Myndigheten vill även belysa vissa oklarheter och frågor kopplade till främst förslaget om F-avtal enligt vad som närmare framgår nedan.

Avsnitt 3.6 Allmän hänsyn till försörjningsberedskap

Läkemedelsverket instämmer i förslaget att upphandlingslagarna ska kompletteras med ett nytt beaktandekrav om försörjningsberedskapshänsyn.

Avsnitt 3.7–3.9 F-avtal (försörjningsberedskapsavtal)

Läkemedelsverket instämmer i förslaget om F-avtal. Myndigheten instämmer i det utredningen anger om att uppbyggnaden av resiliens och försörjningsberedskap inte endast kan grundas på att det allmänna gör inköp och bygger upp lager av varor av vikt för försörjningsberedskapen.

Det som anges om Försvars- och säkerhetsundantag i upphandlingslagarna i avsnitt 3.5.1 bör dock förtydligas eftersom det är oklart hur dessa undantag relaterar till F-avtal. Det framgår inte om undantagen kan användas när det gäller totalförsvarsfrågor och om F-avtal behövs i de fall undantagen användas.

Läkemedelsverket delar uppfattningen att F-avtalen kan innehålla känsliga uppgifter som omfattas av sekretess (avsnitt 3.7.8), men menar att vilka uppgifter som är föremål för sekretess bör avgöras i de enskilda fallen. Om avtalen ska omfattas av sekretess i sin helhet och marknadsföringsrestriktioner alltid ska råda, kan det bli svårt att få med sig företagen i arbetet. Detta i synnerhet om det finns få incitament för företagen att teckna F-avtal. Läkemedelsverket ser att avtalsformen F-avtal behöver utredas och utvecklas vidare och föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får till uppgift att ta fram avtalsmallar. Läkemedelsverket vill dock påpeka att det framstår som att det finns motsatta uttalanden om huruvida F-avtal också kan vara sådana avtal som omfattas av upphandlingsreglerna. Enligt utredningen ska systemen för F-avtal tillämpas för avtal som inte omfattas av ordinarie upphandlingsregler eller som inte omfattas av EU-rätten (se s. 116). Samtidigt anges på s. 160 att många F-avtal kommer att omfatta anskaffning av varor och tjänster mot ersättning och att förfaranderegler i regelverket om offentlig upphandling

då behöver följas. Då det framstår som att det finns motsatta uttalanden om huruvida F-avtal också kan vara sådana avtal som omfattas av upphandlingsreglerna anser Läkemedelsverket att detta skulle behöva förtydligas i det fortsatta arbetet med att bereda förslagen.

Avsnitt 3.10 Ny samlad lagstiftning om försörjningsberedskap

Läkemedelsverket ser positivt på utredningens förslag om tillsättning av en utredning som utreder frågan om en ny samlad lagstiftning om försörjningsberedskap, samt att det genom denna lagstiftning ska vara möjligt att ytterst rikta ålägganden mot företag i de fall det inte är möjligt att bygga upp beredskapen genom till exempel upphandling eller F-avtal.

Avsnitt 3.10 och 3.11 om ersättning till företag

Läkemedelsverket ser positivt på att frågan om ersättning till företag i anledning av ålägganden föreslås regleras i en lagstiftning och att regleringen bland annat ska säkerställa förenlighet med regelverket om statsstöd (se s. 202 och 214).

Avsnitt 4.3 Förslag för en modern byggnads-och reparationsberedskap

Läkemedelsverket instämmer i förslaget att sektorn industri, bygg och handel upprättar ett kansli för byggnads- och reparationsberedskap (BRB-kansli).

Avsnitt 6.1 RISE ges ett utökat samhällsuppdrag att bibehålla förmåga under kris, höjd beredskap och krig

Läkemedelsverket stödjer förslaget om ett utökat samhällsuppdrag till RISE och att det är nödvändigt att Swedac kan upprätthålla och prioritera sin verksamhet i kris, höjd beredskap och krig.

Läkemedelsverket instämmer i att även substitutionscentrum kan vara viktigt i fall där exempelvis ett reagens, förpackningsmaterial eller annat behöver ersättas.

Avsnitt 6.3 Uppdrag till relevanta myndigheter att analysera och klargöra förenklingar i produktregelverk

Läkemedelsverket är positiv till skrivningen på s. 319 om att relevanta myndigheter ges i uppdrag att klargöra vilka förenklingar som kan göras i produktregelverk som innehåller krav på CE-märkning eller annan produktmärkning vid kris och krig. Dock saknar Läkemedelsverket en skrivning om att verka för att skapa mekanismer som kan användas i kris och krig.

Totalförsvarsmyndighet

Läkemedelsverket noterar att myndigheten fortfarande inte är totalförsvarsmyndighet och därmed inte skulle kunna begära in uppgifter med stöd av förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer med flera att delta i totalförsvarsplaneringen. Läkemedelsverket föreslår att myndigheten utses till en totalförsvarsmyndighet enligt förordning 1982:1005.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande generaldirektören Joakim Brandberg efter föredragning av säkerhets- och beredskapsstrategen Sofia Sjöblom. I den slutliga handläggningen har även stabsdirektören Anette Nilsson, direktören Veronica Arthurson och utredaren Cindy Stureson deltagit.

Joakim Brandberg

Sofia Sjöblom

Detta beslut har hanterats digitalt och är därför inte undertecknat

Kopia till: registrator, Joakim Brandberg, Sofia Sjöblom och Cindy Stureson